

La 30 de ani de la renaștere, Mănăstirea Stavropoleos păstrează deschis dialogul cu prezentul și cu cetatea

Anul acesta se împlinesc trei decenii de la începutul renașterii Mănăstirii Stavropoleos din București. Maica Atanasia Văetiși a povestit vineri pentru Ziarul Lumina al Patriarhiei Române despre suferințele acestui monument în timpul comunismului și despre îndelungatul său proces de renaștere.

Ministerul Instrucțiunii și Cultelor restaurase mănăstirea în prima parte a secolului al XX-lea, pe baza unui proiect al arhitectului Ion Mincu. A fost redeschisă în 1940, ca biserică de parohie.

În perioada comunistă, preoții care au slujit la Stavropoleos în anii 1950-60 au fost prizoniți. „Unul dintre ei a fost condamnat politic și a murit în închisoarea de la Salcia”, a spus Maica Atanasia.

Din 1985 nu a mai fost numit un preot paroh, astfel că slujeau cu rândul preoți de la bisericile din vecinătate.

Muzeografa mănăstirii a mai povestit că în incinta mănăstirii erau depozitate

obiecte de la bisericile demolate de dictatorul Nicolae Ceaușescu și... ambalaje de la restaurantul Caru' cu Bere, din apropiere.

„Pereții bisericii erau acoperiți de fum și zidurile erau crăpate, în curte, printre pietrele de mormânt din lapidariu, iarba creștea în dezordine. Aceasta era imaginea Stavropoleosului în 1991”, a evocat maica imaginea lăcașului de închinare.

Anul respectiv a fost important pentru că atunci a fost adus să coordoneze revigorarea lăcașului Părintele Iustin Marchiș. Pentru că autoritățile românești nu aveau fonduri, în 1996 au fost obținute fonduri europene: un premiu „pentru monumente istorice care urmau să dezvolte în jur o viață comunitară”.

„Și astfel au început consolidarea clădirii din incintă, refacerea tuturor instalațiilor și regândirea funcționalității sălilor”, a continuat Maica Atanasia. Au fost construite chilii și alte dependințe și a fost regândită funcționalitatea spațiului.

Comunitatea s-a refăcut odată cu reînvierea tradiției

În 2008 Stavropoleos a redevenit mănăstire, cu obște de monahii și un nou hram, „Sfântul Iustin Martirul și Filosoful”, iar în 2012 Patriarhul Daniel a resfințit biserica renovată.

Consolidarea și punerea în valoare a construcției din incintă, pe care am rezumat-o aici în câteva cuvinte, au fost unele din intervențiile esențiale ale acelor ani, au

fost, de fapt, miezul a ceea ce a devenit viața comunitară și apoi, din 2007, viața monahală de la Stavropoleos.

Dacă în anii 1980 credincioșii se împutășiră, în anii 1990 la Stavropoleos au început să vină regulat artiști și oameni de cultură „atrași poate tocmai de felul în care era reînviată tradiția: prin cântarea de la strună, prin icoanele noi care se pictau și cele vechi care se restaurau, prin veșmintele și obiectele liturgice alese cu grijă”, a declarat monahia.

Ea a arătat că Stavropoleos a reușit să redevină mănăstire, așa cum a gândit-o ctitorul dintâi, și apoi să se deschidă și spre cetate și spre dimensiunea culturală, așa cum a o proiectase arhitectul Ion Mincu.

„Noi, cei care formăm obștea de acum, sub povățuirea Părintelui Iustin, ne-am străduit să-i adăugăm o dimensiune mărturisitoare, aceea de a trăi în mijlocul unui oraș tot mai golit de spiritualitate, urmând rânduiala monahală dintotdeauna și, în același timp, deschiși către timpul de acum, înțelegându-i și primindu-i pe cei care vin spre noi”, a încheiat Atanasia Văețiș.

Repere istorice

Biserica Stavropoleos a fost construită în 1724, în timpul domniei lui Nicolae Mavrocordat (1719-1730), de arhimandritul Ioanichie Stratonikeas, originar din Epir. În curtea hanului său, construit în 1704, Ioanichie a zidit biserica și o mănăstire, susținută economic din veniturile de la han – o situație frecvent întâlnită în epocă.

În 1726 starețul Ioanichie a fost ales mitropolit al Stavropolei și exarh al Cariei. Mănăstirea pe care a construit-o poartă de atunci numele Stavropoleos. În greacă, Staupolis se traduce prin „Orașul Crucii”.

Foto credit: Wikipedia

basilica.ro